

Belastingdienst

Handleiding

Gegevensaanlevering van in NL-rapporterende aanbieder(s) van cryptoactivadiensten

Deel 1 – Algemeen

Versie 1.0 - 20250918

Inhoud

1	Inleiding—3
1.1	Deel 1 van deze handleiding—3
1.2	Algemeen—3
1.2.1	Achtergrond—3
1.3	Actuele informatie—4
2	Fiscaal-juridisch—5
2.1	Wettelijke basis—5
2.2	Voor welke aanbieders van cryptoactivadiensten is deze handleiding bedoeld?—5
2.2.1	Rapporterende cryptodienstverleners—5
2.2.2	In welk land moet voldaan worden aan due diligence en rapportageverplichtingen?—6
2.3	Ingangsdatum en termijn aanlevering transacties—6
3	Subject gegevensaanlevering, NL-rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten.—7
3.1.1	Aanbieders van cryptoactivadiensten?—7
3.1.2	Wat zijn cryptoactivadiensten zoals gedefinieerd in de MiCA-verordening?—7
3.1.3	Aanbieders waarop de MiCA-Verordening van toepassing is:—7
3.1.4	Wanneer is sprake van een rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten?—8
3.1.5	In welk land moet aan de rapportage en due diligence verplichtingen worden voldaan?—8
3.1.6	Transacties uitgevoerd via een bijkantoor—8
4	Object gegevensaanlevering—9
4.1	<i>Wanneer heeft een aanbieder van cryptoactivadiensten een rapportageplicht?</i> —9
4.2	Informatie over de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten—9
4.3	Informatie over de gebruikers van cryptoactivadiensten—10
4.4	Welke cryptoactiva valt binnen de reikwijdte van DAC8/CARF?—11
4.5	Te rapporteren transacties door rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten—11
4.6	Bewaarplicht—14
4.7	Te rapporteren ultimo waardes (2026)—14
4.8	Centraal EU Directory/Centraal register—15
5	Niet, niet tijdig, niet volledig of niet juist aanleveren—16
6	Logistiek—17
6.1	Algemeen—17
6.2	Heraanleveringen, correcties, aanvullingen en intrekkingen—17
7	Ondersteuning—19
7.1	Dienstverlening—19
7.2	Contactmogelijkheden—19
Bijlage 1 "Wet implementatie EU-Richtlijn gegevensuitwisseling cryptoactiva"—21	
Bijlage 2 Verklarende woordenlijst—25	
Slotbepalingen—26	

1 Inleiding

1.1 Deel 1 van deze handleiding

Na de inleiding in hoofdstuk 1, waarin de aanleiding voor deze handleiding wordt toegelicht, behandelt hoofdstuk 2 enkele juridische aspecten die verband houden met de rapportageplicht in Nederland. In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de verschillende typen rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten. Hoofdstuk 4 richt zich op de gegevens die aanbieders van cryptoactivadiensten en exploitanten van cryptoactiva verzamelen en rapporteren aan de Belastingdienst.

Deze handleiding is bedoeld als hulpmiddel voor rapporterende aanbieders van cryptoactiva. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend. Voor de formele bepalingen wordt verwezen naar de WIB, AWR, het Uitvoeringsbesluit internationale gegevensuitwisseling (IH), en de officieel gepubliceerde documenten van de EU en de OESO.

In een apart deel 2 wordt de Berichtspecificatie XML/XSD beschreven. In een apart deel 3 wordt de berichtspecificatie XML/XSD beschreven wat betreft de statusberichten.

De handleidingen worden gepubliceerd op: odb.belastingdienst.nl.

1.2 Algemeen

Deze handleiding is bestemd voor aanbieders van cryptoactivadiensten die met ingang vanaf 1-1-2026 identificerende gegevens en transactiegegevens van hun gebruikers moeten verzamelen en aanleveren aan de Belastingdienst.¹ Dit geldt zowel voor niet-ingezetenen ('buitenlandse gebruikers') als voor ingezetenen ('binnenlandse gebruikers'). Rapporterende aanbieders moeten deze gegevens uiterlijk 31 januari van het jaar volgend op het rapportagejaar aan de Belastingdienst hebben verstrekt. Gegevens over 'buitenlandse gebruikers' worden vervolgens automatisch gedeeld met de belastingdiensten van de verschillende EU-lidstaten en met derde landen waarmee Nederland een uitwisselingsverdrag heeft.

1.2.1 Achtergrond

De digitalisering van de economie en het belang van de markt voor cryptoactiva is de afgelopen jaren verder gegroeid. Het decentrale, grensoverschrijdende karakter van cryptoactiva leidt tot nieuwe uitdagingen voor belastingautoriteiten wereldwijd.

De meeste aanbieders van cryptoactivadiensten en cryptoactiva vallen niet onder bestaande rapportageverplichtingen. Hierdoor bestaat de kans dat cryptobezit of cryptotransacties niet, onjuist en/of onvolledig worden aangegeven. Om ervoor te zorgen dat recente vooruitgang op het gebied van wereldwijde belastingtransparantie niet geleidelijk wordt uitgehold introduceren het Crypto Asset Reporting Framework van de OESO (hierna: CARF) en EU richtlijn 2023/226² (hierna: DAC8) daarom een rapportageverplichting voor aanbieders van cryptoactivadiensten.

Rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten (zie hierna) worden met ingang van 1 januari 2026 verplicht tot het uitvoeren van due diligence van hun gebruikers en om jaarlijks identificerende gegevens en cryptoactiva transacties te rapporteren aan de Belastingdienst. De te rapporteren informatie moet uiterlijk op 31 januari 2027 aan de Belastingdienst worden verstrekt.

- 1 Ook een buitenlandse aanbieder is in Nederland rapportageplichtig als deze transacties uitvoert via een bijkantoor in Nederland. Zo is dan bijvoorbeeld een Belgische rapporterende aanbieder, voor deze transacties rapportageplichtig in het land waar het bijkantoor is gevestigd, in casu Nederland.
- 2 Richtlijn EU 2023/226 (tot wijziging van Richtlijn 2011/16 EU) betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van belastingen

1.3 Actuele informatie

De meest actuele informatie die nodig is om te weten aan welke rapportage vereisten moet worden voldaan. Deze informatie is te vinden op de website: odb.belastingdienst.nl. Op deze website zijn tevens de XSD's voor alle in deel 2 van deze handleiding beschreven XML-berichten opgenomen.

Andere locaties waar de nodige informatie te vinden is, zijn:

- <http://www.logius.nl>
Logius, de dienst digitale overheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, verzorgt het Elektronisch berichtenverkeer (EBV) voor de Belastingdienst via de voorziening 'Digipoort';
- Meer over Logius en de Ondersteuning Software Ontwikkeling is te lezen in deel 2 van deze handleiding. Deel 2 is te raadplegen via <https://odb.belastingdienst.nl/>.
- Voor exploitanten van cryptoactiva geldt een registratieplicht. Het hiervoor te gebruiken formulier wordt gepubliceerd op <https://belastingdienst.nl/dac8>. Na beoordeling door de Belastingdienst ontvangen exploitanten van cryptoactiva een uniek registratienummer.

Partijen zijn zelf verantwoordelijk om te voldoen aan de rapportage en due diligence verplichtingen die voortvloeien uit de Wet. Partijen worden in principe niet individueel uitgenodigd om te rapporteren aan de Belastingdienst. Wel zal de Belastingdienst door informatie op de website en algemene communicatie kenbaar maken dat er een rapportageplicht bestaat. Ook de publicatie deze handleiding, waarin kenbaar gemaakt wordt aan welke specificaties de aan te leveren berichten moeten voldoen en welk kanaal voor rapporteren gebruikt moet worden draagt er aan bij dat partijen met een rapportageverplichting geïnformeerd worden.

2 Fiscaal-juridisch

2.1 Wettelijke basis

De wettelijke basis voor de automatische uitwisseling van inlichtingen is vastgelegd in Richtlijn (EU) 2023/226, die op 17 oktober 2023 is aangenomen door de Europese Raad. Deze richtlijn wijzigt Richtlijn 2011/16/EU inzake administratieve samenwerking op het gebied van belastingen. De implementatie van Richtlijn (EU) 2023/226 in de Nederlandse wetgeving heeft plaatsgevonden via de Wet implementatie EU-richtlijn gegevensuitwisseling cryptoactiva.

De meest relevante wetteksten uit de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen (WIB) en de Algemene wet inzake rijksbelastingen (Awr) zijn in bijlage 1 opgenomen.

De gegevensuitwisseling met niet EU-landen op grond van het Crypto Asset Reporting Framework van de OESO (hierna ook: CARF) vereist een onderliggend uitwisselingsverdrag met de landen waarmee Nederland gegevens wil uitwisselen. Periodiek publiceert de OESO een lijst met landen die een dergelijke uitwisselingsrelatie hebben.

2.2 Voor welke aanbieders van cryptoactivadiensten is deze handleiding bedoeld?

Deze handleiding is bedoeld voor Nederlandse aanbieders van cryptoactivadiensten en de exploitanten van cryptoactiva. Tezamen aangeduid met de overkoepelende term: rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten. Ook voor in het buitenland gevestigde aanbieders van cryptoactivadiensten, die namens hun gebruikers transacties via een bijkantoor als bedoeld in artikel 2f WIB, in Nederland laten uitvoeren is deze handleiding van belang.

2.2.1 Rapporterende cryptodienstverleners

Het CARF en DAC8 zijn materieel hetzelfde. Wel is er een verschil in de gehanteerde definitie van cryptodienstverleners. Dit is een gevolg van de keuze van de EU om DAC8 zoveel mogelijk aan te laten sluiten op de EU Markets in Cryptoassets ('MiCA') verordening. In deze paragraaf wordt dit kort toegelicht.

Rapporterende cryptodienstverleners onder CARF.

Het CARF hanteert onderstaande definitie om te bepalen welke partijen onder het CARF een rapportageverplichting hebben:

"The term "Reporting Crypto-Asset Service Provider" refers to any individual or Entity that, as a business, provides a service effectuating Exchange Transactions for or on behalf of customers (which for the purposes of this definition includes users of services of Reporting Crypto-Asset Service Providers), including by acting as a counterparty, or as an intermediary, to Exchange Transactions, or by making available a trading platform. The phrase "as a business" excludes individuals or Entities who carry out a service on a very infrequent basis for non-commercial reasons. In determining what is meant by "as a business", reference can be made to each jurisdiction's relevant rules".

Rapporterende cryptodienstverleners onder DAC8

De EU heeft ervoor gekozen om in DAC8 zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de gebruikte definities uit de MiCA-verordening. Dit heeft tot gevolg dat DAC8, in afwijking van het CARF, twee soorten rapporterende cryptodienstverleners kent:

- 1) cryptodienstverleners die beschikken over een MiCA-vergunning³ en
- 2) andere cryptodienstverleners zonder een dergelijke vergunning.

De laatst genoemde worden in DAC8 'Exploitanten van cryptoactiva' (Crypto Asset Operators) genoemd. Tezamen genomen leidt deze keuze in definities tot eenzelfde einduitkomst voor cryptodienstverleners die onder CARF en DAC8 worden aangemerkt als rapporterende cryptodienstverleners. Er bestaat derhalve geen 'gap' in de scope tussen CARF en DAC8.

2.2.2

In welk land moet voldaan worden aan due diligence en rapportageverplichtingen?

Rapporterende cryptodienstverleners met een MiCA-vergunning moeten rapporteren in de lidstaat die de MiCA-vergunning heeft afgegeven.

Voor Exploitanten van cryptoactiva en voor toepassing van het CARF geldt dat de rapporterende cryptodienstverlener moet rapporteren in het land waarmee het de sterkste binding/nauwste band heeft. Om dit vast te stellen zijn in het CARF en DAC8 dezelfde 'Nexus-bepalingen' opgenomen. Deze bepalingen kennen een hiërarchie. In situaties waarbij een rapporterende cryptodienstverlener een binding heeft met meerdere landen geldt dat gerapporteerd moet worden in het land met de hoogste Nexus.

Wanneer u kwalificeert als *rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten* en waar en waarover u moet rapporteren wordt verder op hoofdlijnen besproken in hoofdstuk 4.

2.3

Ingangsdatum en termijn aanlevering transacties

DAC8 treedt in werking per 1-1-2026. Dit betekent dat u met ingang van deze datum de te rapporteren gegevens moet verzamelen. De eerste rapportage over 2026, dient uiterlijk op 31-1-2027 bij de Belastingdienst te zijn ingediend. Nederland heeft zich gecommitteerd tot uitwisseling van de relevante gegevens (over 2026) op basis van het CARF per 2027. Ook gegevens die onder het CARF worden uitgewisseld dienen uiterlijk 31-1-2027 aan de Belastingdienst te worden gerapporteerd. Dit vloeit voort uit artikel 53ter AWR. Voor de wettekst zie paragraaf 2.1.2. De eerste rapportage over het jaar 2026 dient uiterlijk 31 januari 2027 te zijn ingediend.

3 Zie hiervoor onderdeel IV onder B van de richtlijn waarin verwezen wordt naar artikel 3, lid 1, punt 15 van EU Verordening 2023/114. Opgemerkt wordt dat artikel 60 van de MiCA-verordening aan bepaalde financiële instelling toestaat om, na notificatie aan de toezichthouder, cryptoactivadiensten aan te bieden onder een reeds bestaande vergunning. Dit geldt bijvoorbeeld voor kredietinstellingen, centrale effectenbewaarinstituten en beleggingsinstellingen.

3 Subject gegevensaanlevering, NL-rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten.

Dit hoofdstuk geeft algemene informatie over het relevante subject inzake de gegevensaanlevering. Het beschrijft wanneer er aan de Nederlandse Belastingdienst gerapporteerd moet worden.

3.1.1 *Aanbieders van cryptoactivadiensten?*

Aanbieders van cryptoactivadiensten zijn allereerst aanbieders van cryptoactivadiensten die onder Verordening EU 2023/1114 (hierna; de MiCA-Verordening) vergunningsplichtig zijn. Daarnaast zijn aanbieders van cryptoactivadiensten ook aanbieders van cryptoactivadiensten die NIET vergunningsplichtig zijn onder de MiCA-Verordening. Deze tweede groep van aanbieders van cryptoactivadiensten betreft de zogenoemde "exploitanten van cryptoactiva".

3.1.2 *Wat zijn cryptoactivadiensten zoals gedefinieerd in de MiCA-verordening?*

DAC8 verwijst hiervoor naar artikel 3 van de MiCA-verordening waarin wordt opgesomd wat onder "cryptoactivadiensten" wordt verstaan, namelijk:

- a) Het bewaren en beheren van cryptoactiva namens klanten,
- b) het exploiteren van een cryptoactiva handelsplatform,
- c) het omwisselen van cryptoactiva voor geldmiddelen,
- d) het omwisselen van cryptoactiva voor andere cryptoactiva,
- e) het uitvoeren van cryptoactiva orders namens klanten,
- f) het plaatsen van cryptoactiva,
- g) het ontvangen en doorgeven van cryptoactiva orders namens klanten,
- h) het verlenen van advies over cryptoactiva,
- i) het verzorgen van portefeuillebeheer voor cryptoactiva,
- j) het verlenen van cryptoactiva overdrachten namens klanten.

Staking en uitlenen worden ook onder bovengenoemde cryptoactivadienst(en) geschaard.

3.1.3 *Aanbieders waarop de MiCA-Verordening van toepassing is:*

- 1) een entiteit is waaraan door de Autoriteit Financiële Markten overeenkomstig artikel 63 van de MiCA-Verordening een vergunning is verleend voor het verlenen van cryptoactivadiensten; of
- 2) die na een notificatie aan de AFM overeenkomstig artikel 60 van genoemde MiCA-Verordening cryptoactivadiensten mag verlenen.

Voorbeeld ad 1) een *rechtspersoon* of andere onderneming die van de AFM een vergunning als aanbieder van cryptoactivadiensten heeft gekregen en als zodanig staat opgenomen in het vergunningenregister van de AFM.

Voorbeeld ad 2) Een kredietinstelling, een centrale effectenbewaarinstelling, een beleggingsonderneming, een marktexploitant, een instelling voor elektronisch geld, een beheermaatschappij van instellingen voor collectieve belegging in effecten of beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen die de AFM tijdig in kennis stelt van de voorgenomen cryptoactivadiensten en daarbij de voorgeschreven informatie overlegt.

Onder een Exploitant van cryptoactiva wordt verstaan een andere verstrekker van cryptoactivadiensten dan een aanbieder van cryptoactivadiensten aan wie een MiCA-vergunning is verleend of die na notificatie cryptoactivadiensten mag verlenen.

Voorbeelden van exploitanten zijn natuurlijke personen die cryptoactivadiensten verlenen, aanbieders van NFT's en cryptodienstverleners uit een niet EU land die via een bijkantoor in de Nederland cryptoactivadiensten aanbieden aan EU burgers.

3.1.4 *Wanneer is sprake van een rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten?*

Onder "rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten" wordt verstaan elke aanbieder van cryptoactivadiensten en elke exploitant van cryptoactiva die een of meer cryptoactivadiensten verricht, waarbij namens een te rapporteren gebruiker omwisseltransacties worden uitgevoerd.⁴ Essentieel is dus of er al dan niet omwisseltransacties worden uitgevoerd. Als er geen omwisseltransacties worden uitgevoerd is geen sprake van een rapporterende aanbieder en is er derhalve geen rapportageplicht. Zo voert een beleggingsfonds bijvoorbeeld geen omwisseltransacties uit als deze uitsluitend in te rapporteren cryptoactiva belegt en de beleggers in het fonds niet in staat stelt om omwisseltransacties uit te voeren. Zie, verder hierna hoofdstuk 4.

3.1.5 *In welk land moet aan de rapportage en due diligence verplichtingen worden voldaan?*

Aanbieders van cryptoactivadiensten die beschikken over een MiCA-vergunning moeten aan de rapportage- en due diligenceverplichtingen voldoen in het land dat de MiCA-vergunning heeft verleend.

Om te bepalen waar een exploitant aan zijn rapportage- en due diligence verplichtingen moet voldoen dienen de zogenaamde Nexus-regels te worden toegepast. Om te voorkomen dat exploitanten die in meerdere (lid)staten actief zijn ook in meerdere landen moeten rapporteren kennen de Nexus-bepalingen een hiërarchie. De hoogste 'nexus' wordt gevormd door de (lid)staat waar de exploitant zijn fiscale vestigingsplaats heeft. Als dit niet Nederland is, heeft de exploitant geen rapportageplicht in Nederland, maar in de staat waar de exploitant wel zijn fiscale vestigingsplaats heeft.

De Nexus bepalingen zijn (in hiërarchische volgorde) als volgt:

- a) een Entiteit of natuurlijk persoon die een fiscaal ingezetene van de lidstaat of andere staat is;
- b) een Entiteit die i) is opgericht of georganiseerd naar het recht van een (lid)staat en ii) rechtspersoonlijkheid heeft in een (lid)staat of verplicht is belastingaangiften te doen of aangiften met fiscale inlichtingen in te dienen bij de belastingautoriteiten van een (lid)staat met betrekking tot de inkomsten van de Entiteit.
- c) een Entiteit is die wordt beheerd vanuit een (lid)staat, of
- d) een Entiteit of natuurlijke persoon is met een reguliere bedrijfszetel in een (lid)staat.

3.1.6 *Transacties uitgevoerd via een bijkantoor*

Een rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten is in een lidstaat onderworpen aan de rapportage- en due diligence verplichtingen met betrekking tot de te rapporteren transacties die zijn uitgevoerd via een bijkantoor dat in die lidstaat is gevestigd. Dit is enkel niet verplicht indien dat Bijkantoor die verplichtingen vervult in die lidstaat of dat gekwalificeerd niet-Unierechtsgebied.

Voor transacties van een buitenlandse aanbieder van cryptoactivadiensten die worden uitgevoerd via een bijkantoor in Nederland, geldt derhalve een rapportageplicht in Nederland.

⁴ Zie bijvoorbeeld deel IV, onderdeel B3 van Richtlijn EU 2023/2226 van de Raad van 17 oktober 2023.

4 Object gegevensaanlevering

Dit hoofdstuk richt zich op algemene informatie over de te rapporteren informatie die Nederlandse rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten moeten aanleveren en de samenstelling ervan.

4.1 *Wanneer heeft een aanbieder van cryptoactivadiensten een rapportageplicht?*

Indien door de aanbieder van cryptoactivadiensten of een exploitant van cryptoactiva is vastgesteld dat namens een gebruiker sprake is van het uitvoeren van een omwisseltransactie, heeft die aanbieder of exploitant een rapportageplicht. In het geval er geen sprake is van activiteiten die er toe leiden dat omwisseltransacties ten behoeve van klanten worden uitgevoerd is er geen rapportageplicht. Het beslissende criterium hierbij is de vraag of de dienst die wordt aangeboden volgens de CARF de test van „effectuating an Exchange Transaction” passeren. Als dat zo is, is sprake van omwisselen en is de partij die de dienst verricht een rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten. Mocht daarentegen de dienst meer voorbereidend of bijkomend zijn, maar niet de „effectuation” van de Exchange Transactions zijn, dan zijn zulke dienstverleners geen rapporterende cryptodienstverleners.

Voor een aantal dienstverleners zal zondermeer duidelijk zijn dat sprake is van het omwisselen van cryptoactiva. Het kan echter voorkomen dat er twijfel bestaat of sprake is van het verrichten omwisseltransacties. In die gevallen zal nader moeten worden ingezoomd op de dienst die wordt verricht en zal per geval beoordeeld moeten worden of sprake is van het verrichten van omwisseltransacties.

Het kan ook zijn dat er voor meerdere dienstverleners een rapportageplicht bestaat bij eenzelfde transactie. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een gebruiker cryptoactiva wil omwisselen en daarbij gebruik maakt van de diensten van een makelaar(broker). In die gevallen heeft zowel de makelaar als de exchange een rapportageplicht.

Worden uitsluitend overboekingen van cryptoactiva gedaan zonder dat er ook wordt omgewisseld dan is er geen rapportageverplichting. Ook voor transacties in cryptoactiva waarvan de cryptodienstverlener heeft vastgesteld dat die niet gebruikt kunnen worden voor betalings- of beleggingsdoeleinden bestaat geen rapportageverplichting.

Te denken valt hierbij aan de zogenoemde “closed-loop crypto assets” die niet kunnen worden overgedragen of gewisseld op een secundaire markt buiten dit closed-loop systeem en ook niet kunnen worden verkocht of gewisseld tegen een marktkoers binnen of buiten deze closed-loop.

Indien u kwalificeert als een rapporterende cryptodienstverlener zal de te “rapporteren informatie” bestaan uit de volgende 3 onderdelen:

- Informatie over de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten zelf;
- Informatie over de gebruikers van cryptoactiva;
- Informatie over de per kalenderjaar uitgevoerde transacties (omwisseltransacties en overboekingen).

Indien u kwalificeert als een financiële instelling onder de Common Reporting Standard/DAC2 heeft u ook de verplichting om informatie over bij u aangehouden cryptotegoeden te rapporteren.

4.2 **Informatie over de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten**

De rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten rapporteert zijn naam, adres, fiscaalidentificatienummer en, indien beschikbaar, het individuele identificatienummer

(dat op grond van artikel 10od, vierde lid, wijziging WIB) aan hem is toegekend en de mondiale identificatiecode voor juridische entiteiten.

De mondiale identificatiecode kan één van de volgende aan juridische entiteiten toegekende identificatienummers zijn: een fiscaal identificatienummer of, bij gebrek daaraan, een registratienummer of een registratiecode van het bedrijf, of een Global Legal Entity Identifier (LEI). Indien geen identificatienummer aan de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten is toegekend, volstaat de rapportage van de naam en het adres van de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten.

Zo wordt voor een in Nederlands belastingplichtige rechtspersoon de aangeleverde RSIN geverifieerd tegen bij de Belastingdienst beschikbare gegevens. Het resultaat van de verificatie wordt bij het RSIN als onderdeel van de DAC8/CARF gegevensset vastgelegd.

Een "exploitant van cryptoactiva" heeft een **registratieplicht** en verstrekt aan onze Minister de volgende gegevens en inlichtingen:

- a. zijn naam;
- b. zijn postadres;
- c. zijn elektronische adressen, met inbegrip van websites;
- d. fiscale identificatienummers die aan hem zijn toegekend;
- e. een overzicht van de lidstaten waarvan de te rapporteren gebruikers ingezetenen zijn (als bedoeld in bijlage VI, deel III, onderdelen A en B, van Richtlijn 2011/16/EU;) en
- f. een overzicht van elk gekwalificeerd niet-Unierechtsgebied als bedoeld in artikel 10oc, eerste lid, onderdeel a, tot en met d, of tweede lid als bedoeld in wijziging WIB.

De lidstaat waar de exploitant van cryptoactiva zich registreert, wordt de lidstaat van unieke registratie genoemd. Bij registratie in Nederland, verstrekt de "exploitant van cryptoactiva" de bovengenoemde gegevens aan onze Minister en wordt opvolgend aan deze rapporterende exploitant van cryptoactiva een individueel registratienummer toegekend. Deze informatie komt vervolgens in het "register van exploitanten" terecht.⁵

De mogelijkheid bestaat dat de exploitant van cryptoactiva in meer dan één lidstaat (waaronder Nederland) voldoet aan één van dezelfde voorwaarden van de Nexus bepalingen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de situatie dat de exploitant van cryptoactiva zowel in Nederland als in België aan voorwaarde 3 (genoemde voorwaarde onder c paragraaf 3.1.5) van de Nexus bepalingen voldoet. In dat geval kan deze exploitant van cryptoactiva ervoor kiezen om zich in Nederland te laten registreren⁶. Mocht dit het geval zijn dan moet deze exploitant van cryptoactiva jaarlijks uiterlijk op 31 januari van het kalenderjaar volgend op het jaar waarop de gegevens en inlichtingen betrekking hebben, rapporteren aan de Belastingdienst.

4.3 Informatie over de gebruikers van cryptoactivadiensten

De due diligence-procedures bouwen voort op het op zelfcertificering gebaseerde proces van de CRS, evenals op de bestaande AML/KYC-verplichtingen die zijn vastgelegd in de FATF-aanbevelingen van 2012, inclusief updates in juni 2019 met betrekking tot verplichtingen die van toepassing zijn op aanbieders van virtuele activadiensten. Voor zover mogelijk en passend zijn de due diligence-procedures consistent met de CRS-regels voor due diligence, om de lasten voor rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten te minimaliseren, met name wanneer zij als financiële instellingen ook aan de CRS-verplichtingen onderworpen zijn.

Onder gebruikers van cryptoactiva wordt verstaan een natuurlijk persoon of een entiteit die een klant is van een rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten.

5 De Europese Commissie zal uiterlijk 31 december 2026 een register van exploitanten hebben opgezet. Daarin wordt de informatie die de lidstaten bij registratie van de exploitanten hebben verkregen opgenomen. Aldus de Mvt Wijziging van de WIB en de AWR ivm implementatie Richtlijn (EU) 2023/2226 pag. 8. Echter op de website van de EU eur-lex.europa.eu staat een eerdere ingangsdatum van 31 december 2025 vermeld.

6 Zie hiervoor artikel 10od lid 1 jo artikel 10ob, lid 1 aanhef en onder b, of tweede lid Wijziging van de WIB.

In het geval een gebruiker een entiteit is met natuurlijke personen als *uiteindelijk belanghebbende*, dienen de rapporterende aanbieders ook gegevens over hen te verstrekken. Deze informatie betreft gegevens om de identiteit van de gebruikers en de uiteindelijk belanghebbende(n) ('UBO's') vast te kunnen stellen.

Een natuurlijk persoon of entiteit -niet zijnde een financiële instelling of rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten- die als gebruiker van cryptoactiva ten behoeve of voor rekening van een andere natuurlijk persoon of entiteit optreedt als agent, bewaarnemer, gevolmachtigde, ondertekenaar, beleggingsadviseur of tussenpersoon, wordt niet als gebruiker van cryptoactiva behandeld. Die andere natuurlijk persoon of entiteit wordt dan als gebruiker behandeld.

Rollen uiteindelijk belanghebbenden

De rollen op grond waarvan elke te rapporteren persoon een uiteindelijk belanghebbende (zogenoemde Controlling Person) van de entiteit is, dienen aan de Belastingdienst te worden gerapporteerd.⁷ Voor de rapportagejaren 2026 en 2027 dienen de gegevens inzake de rollen van de uiteindelijk belanghebbenden uitsluitend te worden gerapporteerd indien de gegevens beschikbaar zijn in de elektronisch doorzoekbare gegevens die door de rapporterende financiële instelling worden beheerd.⁸

4.4 Welke cryptoactiva valt binnen de reikwijdte van DAC8/CARF?

Zowel DAC8 als het CARF hanteren een ruime definitie van cryptoactiva. Onder cryptoactivum wordt verstaan een digitale weergave van een waarde of een recht dat elektronisch kan worden overgedragen en opgeslagen met gebruikmaking van distributed-ledger technologie of soortgelijke technologie. Onder distributed-ledger-technologie (DLT) wordt verstaan een technologie die de werking en het gebruik van distributed-ledgers mogelijk maakt. Onder distributed-ledgers wordt verstaan een informatieopslagplaats waar afschriften van transacties worden geregistreerd en die wordt gedeeld over en gesynchroniseerd tussen een reeks DLT-netwerkknooppunten door middel van een "consensusmechanisme". Onder dit laatste wordt verstaan: de regels en procedures waarmee tussen de DTL-netwerkknooppunten wordt overeengekomen dat de transactie wordt gevalideerd. De voorgaande definities zijn ontleend aan de EU-verordening inzake cryptoactivamarkten.

Te rapporteren cryptoactiva zijn **alle cryptoactiva** met uitzondering van:

- 1) digitale centralebankmunten;
- 2) Bepaalde e-money producten; of
- 3) cryptoactiva die niet gebruikt kunnen worden voor betalings- of investeringsdoeleinden.

Digitale centralebankmunten (de zogenoemde CBDC's⁹) en bepaalde e-money producten dienen overigens wel onder CRS te worden gerapporteerd. Datzelfde geldt voor indirecte investeringen in cryptoactiva en crypto derivaten. Verwezen wordt naar de Handleiding Bank- en Beleggingsproducten van toepassing.

Zie <https://odb.belastingdienst.nl/bankproducten>.

4.5 Te rapporteren transacties door rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten

Een te rapporteren transactie omvat elke omwisseltransactie, elke overboeking inclusief te rapporteren retailbetalingstransacties en overboekingen naar walletadressen waarvan de cryptodienstverlener niet heeft kunnen vaststellen dat deze worden aangehouden bij een andere cryptodienstverlener.

⁷ Voor de definitie van uiteindelijk belanghebbende zie bijlage VI, deel IV, onderdeel D, onder 9 van Richtlijn EU 2023/2226 en de term uiteindelijk belanghebbende wordt uitgelegd op een wijze die strookt met de term uiteindelijk belanghebbende als gedefinieerd in artikel 3, punt 6, van Richtlijn (EU) 2015/849 voor zover het rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten betreft.

⁸ Artikel IV, lid 2 Wijziging van de WIB.

⁹ CBDC: Central Bank Digital Currencies

Onder omwisseltransactie wordt verstaan:

- a. omwisselen tussen te rapporteren cryptoactiva en fiduciaire valuta's; en
- b. omwisselen tussen een of meer vormen van te rapporteren cryptoactiva.

Onder een te rapporteren retailbetalingstransactie wordt verstaan een overdracht van te rapporteren cryptoactiva als tegenprestatie voor goederen en diensten ter waarde van meer dan 50.000 USD (of het equivalent daarvan in een andere valuta). Zowel de klant als de handelaar worden dan aangemerkt als te rapporteren gebruikers.

Een aanbieder van cryptoactivadiensten kan een transactie alleen als een overdracht van cryptoactiva aanmerken indien hij op het transactiemoment van de overdracht, niet kan vaststellen of de transactie al dan niet een omwisseltransactie is.¹⁰ Dit kan voorkomen in situaties waarin de aanbieder bijvoorbeeld geen zicht heeft op het fiduciair valuta-deel van de transactie. In dat geval rapporteert de aanbieder van cryptoactivadiensten de te rapporteren transacties als een overboeking van cryptoactiva.

Hieronder volgt nog een voorbeeld van een retailbetalingstransactie.

Om het gebruik van cryptoactiva door klanten te faciliteren voor de aankoop van goederen, heeft een handelaar een overeenkomst afgesloten met een cryptoactivadienstverlener om betalingen met cryptoactiva door klanten van de handelaar te verwerken. De cryptoactivadienstverlener onderhoudt zelf geen aparte relatie met de onderliggende klanten.

De klant verricht een betaling in cryptoactiva om goederen aan te kopen welke groter is dan USD 50.000. Deze transactie is een te rapporteren retailbetalingstransactie. De klant wordt door de cryptoactivadienstverlener aangemerkt als een te rapporteren gebruiker en de betaling wordt als een te rapporteren retailbetalingstransactie aangemerkt.¹¹ Daarnaast dient de cryptoactivadienstverlener ook de handelaar als een te rapporteren gebruiker aan te merken. Deze betaling wordt gerapporteerd als een transactie aan de handelaar.¹²

Transacties:

De rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten rapporteert voor elk soort te rapporteren cryptoactivum met betrekking tot elke gebruiker van cryptoactiva die te rapporteren gebruiker is of te rapporteren personen als uiteindelijk belanghebbenden heeft onderstaande gegevens: ¹³:

- a) de volledige naam van het soort te rapporteren cryptoactivum¹⁴;
- b) het totale brutobedrag dat is betaald na aftrek van transactiekosten, het totale aantal eenheden en het aantal te rapporteren transacties met betrekking tot aankopen tegen fiduciaire valuta;
- c) het totale brutobedrag dat is ontvangen na aftrek van transactiekosten, het totale aantal eenheden en het aantal te rapporteren transacties met betrekking tot verkopen tegen fiduciaire valuta;
- d) de totale reële marktwaarde na aftrek van transactiekosten, het totale aantal eenheden en het aantal te rapporteren transacties met betrekking tot aankopen tegen andere te rapporteren cryptoactiva;
- e) de totale reële marktwaarde na aftrek van transactiekosten, het totale aantal eenheden en het aantal te rapporteren transacties met betrekking tot verkopen tegen andere te rapporteren cryptoactiva;
- f) de totale reële marktwaarde, het totale aantal eenheden en het aantal te rapporteren retailbetalingstransacties;
- g) de totale reële marktwaarde, het totale aantal eenheden en het aantal te rapporteren transacties, onderverdeeld naar soort overmaking indien bekend

¹⁰ Zie Richtlijn EU 2023/2226 van de Raad van 17 oktober 2023, Deel IV, definities C4.

¹¹ Conform artikel 10ob, lid 4b, onder 6, wijziging van de WIB.

¹² Conform artikel 10ob, lid 4b, onder 7, wijziging van de WIB.

¹³ Zie artikel 10ob, lid 4 wijziging van de WIB.

¹⁴ De vermelding van alleen een ticker of een verkort symbool dat wordt gebruikt om het cryptoactivum te identificeren is niet voldoende.

- bij de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten, met betrekking tot overdrachten aan een te rapporteren gebruiker die niet onder de punten b° en d° vallen; en
- h) de totale reële marktwaarde, het totale aantal eenheden en het aantal te rapporteren transacties, onderverdeeld naar soort overmaking indien bekend bij de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten, met betrekking tot overdrachten door een te rapporteren gebruiker die niet onder de punten c°, e° en f° vallen;
 - i) de totale reële marktwaarde en het totale aantal eenheden van Overdrachten die door de Rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten naar in Verordening (EU) 2023/1114 bedoelde distributed-ledger adressen zijn uitgevoerd, waarvan niet bekend is dat zij verbonden zijn met een aanbieder van virtuele activadiensten of een financiële instelling.

Het is niet vereist dat distributed-ledger adressen of walletadressen die zijn betrokken bij de overdrachten, worden gerapporteerd. Wel zal de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten die adressen zeven jaar volgend op het einde van de rapportageperiode moeten bewaren (zie ook hierna).

Gegevens over de te rapporteren gebruikers van cryptoactivadiensten moeten jaarlijks per type cryptoactivum en per type transactie "op TIN-niveau/per TIN" worden geaggregeerd (samengevoegd). Opvolgend worden deze gegevens gerapporteerd aan de Belastingdienst. Deze dienen te worden gerapporteerd voor elke (lid)staat waarvan de te rapporteren gebruiker, in de eigenverklaring, heeft aangegeven fiscaal woonachtig of gevestigd te zijn.

Let op: De rapportageplicht over de bovengenoemde te rapporteren transacties in cryptoactiva geldt (ook) voor binnenlandse transacties op grond van voorgestelde wijziging van de Awr. Zie hiervoor artikel 53ter Awr genoemd in paragraaf 2.1. De rapportageplicht geldt (ook) over ingezetenen van niet-Unierechtsgebieden op basis van het CARF van de OESO.

Voorbeeld: Ontbreken van een reële marktwaarde bij crypto-to-crypto transactions

Een gebruiker van cryptoactiva maakt gebruik van een rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten. Hij wenst zijn cryptoactivum A te verkopen voor het verwerven aankopen cryptoactivum B. Cryptoactivum B is recentelijk gelanceerd en de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten is niet in staat om de reële marktwaarde te bepalen, omdat een waarde in fiduciaire valuta niet beschikbaar is. Om de aankoopwaarde van cryptoactivum B vast te stellen, mag de rapporterende aanbieder een impliciete omrekening uitvoeren door voor het te rapporteren cryptoactivum B hetzelfde fiduciaire valutabedrag te gebruiken dat is vastgesteld voor cryptoactivum A¹⁵.

Omrekenen transacties naar Euro

Artikel 10ob, zesde lid, WIB regelt hoe de betaalde en ontvangen bedragen voor de aankoop of verkoop van cryptoactiva tegen fiduciaire valuta, moeten worden gerapporteerd. Deze bedragen moeten worden gerapporteerd in de fiduciaire valuta - na aftrek van transactiekosten - waarin zij zijn betaald of ontvangen. Indien de bedragen in meerdere fiduciaire valuta's zijn betaald of ontvangen, moeten de bedragen in één valuta worden gerapporteerd, die op het tijdstip van elke te rapporteren transactie wordt omgerekend op een wijze die door de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten consequent wordt toegepast.

De rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten kan bijvoorbeeld de contante koers op het moment van de transactie gebruiken om dergelijke bedragen om te rekenen en vast te stellen op één enkele fiduciaire valuta. Verder zal de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten om te rapporteren alle transacties

¹⁵ Zie pag. 32/33 van het CARF.

moeten opsommen die toe te kennen zijn aan elke te rapporteren categorie voor elke soort te rapporteren cryptoactivum, omgerekend zoals hiervoor is vermeld.

De waarde van de omwisseltransactie en de overboekingen worden omgerekend naar euro op het moment dat de transactie/overboeking plaatsvindt. Vervolgens worden deze waardes per soort cryptoactiva en per soort omwisseltransactie opgeteld en gerapporteerd (dus bijv. alle omwisselingen van euro naar bitcoin in een te rapporteren jaar; alle omwisselingen van bitcoin naar ethereum in een te rapporteren jaar).

4.6 Bewaarplicht

Rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten zijn verplicht om hun administratie conform artikel 52, vierde lid, AWR, gedurende zeven jaar na afloop van de rapportageperiode te bewaren¹⁶. Deze termijn zorgt er enerzijds voor dat de Belastingdienst op een later moment nog een controle kan uitvoeren en waarborgt anderzijds dat de gegevens van te rapporteren gebruikers van cryptoactiva niet onnodig lang bij een rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten worden bewaard. Deze bewaarplicht is ook van toepassing in gevallen waarin de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten wordt geliquideerd of anderszins zijn bedrijf beëindigt.

4.7 Te rapporteren ultimo waardes (2026)

DAC 8/CARF betreft allereerst de uitwisseling van transactie informatie (met name de crypto-omwisseltransacties en crypto-overboekingen zoals in voorgaande paragrafen is beschreven).

DAC 8 bevat echter ook een aanpassing van CRS/DAC2 waarbij, indirecte investeringen in relevante cryptoactiva en cryptoderivaten zijn toegevoegd aan de categorie "financiële producten" waarover onder de CRS/DAC2 gerapporteerd moet worden. Dit betekent dat voor het rapportagejaar 2026, afhankelijk van de aangeboden dienstverlening en producten, ook de saldi per 31/12/2026 moeten worden aangeleverd.

- Zuivere Crypto-exchanges beschikken niet over saldi gegevens, en kunnen derhalve deze gegevens niet rapporteren.
- Cryptobeleggingsfondsen waren al rapportage plichtig onder de CRS. De rapportage van deze ultimo waardes wordt afgewikkeld via de HL Bank- en beleggingsproducten 2026.

De aanpassingen van CRS/DAC2 zien op te rapporteren informatie over "grensoverschrijdende informatie". Dat wil zeggen dat de gebruiker van de bijbehorende cryptoactivadienst als niet ingezetene wordt aangemerkt. Echter, ook de rapportage van puur "binnenlandse informatie", d.w.z. dat de gebruiker van de cryptoactivadienst als ingezetene wordt aangemerkt, valt onder de rapportageplicht.

¹⁶ Verwezen wordt naar artikel 11 van Besluit van houdende verzamel- en verificatievereisten voor rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten met het oog op de automatische uitwisseling van gegevens en inlichtingen ten aanzien van inkomsten uit transacties met cryptoactiva (Uitvoeringsbesluit verzamel- en verificatievereisten voor rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten).

4.8 Centraal EU Directory/Centraal register

Er worden door de EU twee voorzieningen gerealiseerd.

- Centraal Register: Daarin worden de registratiegegevens vastgelegd en gedeeld met andere lidstaten. Zie hiervoor het "register van exploitanten" genoemd in paragraaf 4.2.
- Central Directory: Daarin worden de rapportage gegevens vastgelegd en gedeeld tussen de EU-lidstaten.

De gegevens en inlichtingen die door de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten aan de Belastingdienst zijn verstrekt, zal de Belastingdienst ter uitvoering van Richtlijn 2023/2226/EU, uploaden in een centraal gegevensbestand van de Europese Commissie (Central Directory). EU-lidstaten hebben alleen toegang tot gegevens in dat centrale bestand voor zover die zien op hun eigen ingezetenen. Gegevens die in de EU centrale directory worden gezet zijn alleen toegankelijk voor de lidstaat waarvoor de gegevens bestemd zijn. Ook de EU heeft geen toegang tot de inhoud van de gegevens.

Gegevens die aan derde landen worden verstrekt, worden één op één met het desbetreffende land uitgewisseld.

5 Niet, niet tijdig, niet volledig of niet juist aanleveren

Gegeven de achtergrond en doelstellingen van het CARF en DAC8 is het van belang dat zoveel mogelijk landen deelnemen aan de automatische uitwisseling en dat erop wordt toegezien dat kwalificerende cryptodienstverleners voldoen aan de due diligence en rapportageverplichtingen.

Naast inspanningen om het aantal deelnemende landen te vergroten wordt van landen ook verwacht dat zij maatregelen nemen om de naleving van de due diligence en rapportageverplichtingen door rapporterende cryptodienstverleners te bevorderen. Daarvoor is het noodzakelijk dat landen een sanctiesysteem inrichten dat voldoende afschrikkende werking heeft en toezicht uitoefenen.

Het maximum van de zesde categorie is naar het oordeel van het kabinet voldoende afschrikkend. Voorts sluit dat maximum aan bij de reeds bestaande maxima die gelden voor verplichtingen die ingevolge Richtlijn 2011/16/EU zijn geïmplementeerd. Dit maximum biedt ook alle ruimte om een evenredige boete op te leggen. Wat een evenredige boete is, hangt af van alle relevante feiten en omstandigheden van het concrete geval.

Zowel strafverminderende als strafverzwarende omstandigheden dienen bij de straftoemeting te worden betrokken. Zo zal in meer algemene zin rekening kunnen worden gehouden met de omstandigheid dat de rapportageplicht onder Richtlijn en het CARF nieuw is en het rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten. Daarom zal de bevoegdheid om boetes op te leggen in eerste instantie terughoudend worden uitgeoefend.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de sanctiebepaling alleen geldt ten aanzien van rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten en niet ten aanzien van te rapporteren gebruikers van cryptoactiva en uiteindelijk belanghebbenden die gebruik maken van de diensten van aanbieders van cryptoactivadiensten.

6 Logistiek

6.1 Algemeen

Uit de Regeling elektronisch berichtenverkeer Belastingdienst volgt dat de benodigde gegevens via een beveiligde internetverbinding door de rapporterende entiteiten bij de Belastingdienst worden aangeleverd. Dit wordt aangeduid met: elektronisch berichtenverkeer (EBV). In deel 2 van de handleiding is hierover meer specifieke informatie gegeven.

Bronnen en berichtgevers

Voor het aanleveren van gegevens onderscheidt de Belastingdienst in zijn administratie *bronnen* en *berichtgevers*. Een bron is de formele eigenaar van de gegevens en is verplicht tot de gegevensaanlevering. Een berichtgever is de organisatie die de feitelijke aanlevering verzorgt namens de bron. In de regel zullen bron en berichtgever dezelfde organisatie zijn.

Voor deze handleiding is de (rapporterende) aanbieder van cryptoactivadiensten de bron. Wanneer een rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten voor haar gegevensaanlevering gebruikmaakt van een servicebedrijf, wordt dat bedrijf aangemerkt als berichtgever.

De Belastingdienst communiceert met de bron over de aanleververplichting en kwaliteit van de gegevens. De bron ontvangt de uitnodigingsbrieven, verzoeken om correcties en herinneringen. De uitnodigingsbrief geeft geen aanleveringsnummer mee. Elk bestand dient te worden voorzien van een aanlevering nummer naar eigen systematiek. Elk bestand dat wordt aangeleverd heeft zo dus zijn unieke identificatie. Dit nummer gebruikt de Belastingdienst in de communicatie over het bestand.

Met de berichtgever communiceert de Belastingdienst over de verwerking van de gegevensaanlevering. De berichtgever moet voldoen aan de verplichtingen die aan de bron zijn gesteld. Voldoet een berichtgever hier niet aan, dan meldt de Belastingdienst dit aan de eigenaar (de bron) van de gegevens.

Om het totale proces goed te laten verlopen, is het belangrijk dat de gegevens van de berichtgever goed bij de Belastingdienst staan geadministreerd. Het is dan ook van belang om wijzigingen in naam, adres, woonplaats en andere contactgegevens zo spoedig mogelijk door te geven. In paragraaf 7.2 zijn de hiervoor van belang zijnde contactgegevens terug te vinden.

6.2 Heraanleveringen, correcties, aanvullingen en intrekkingen

Als de Belastingdienst via Digipoort of via "het Portaal" het bericht van de aanbieder van cryptoactivadiensten heeft ontvangen, controleert de Belastingdienst de XML.

- Allereerst wordt een technische controle uitgevoerd. Daarbij wordt geconstateerd of het aangeleverde bericht technisch verwerkbaar is, en of het bericht voldoet aan het gespecificeerde XSD Schema middels een XSD Schema validatie.
- Als er een technische fout in het XML bericht aanwezig is, is een nieuwe aanlevering noodzakelijk. Deze nieuwe aanlevering is het gevolg van het 'foutbericht' welke de cryptoactivadienstverlener van de Belastingdienst via Digipoort van Logius heeft ontvangen. Indien dit het geval is, dient de aanbieder van cryptoactivadiensten zorg te dragen voor een nieuwe, verbeterde gegevensaanlevering. Bij een nieuwe aanlevering moet het hele bestand opnieuw worden aangeleverd. Het nieuwe bestand dient op dezelfde manier te worden aangeleverd als de initiële levering.
- Als er geen technische fout in het XML bericht aanwezig is, wordt het bericht verder door de Belastingdienst verwerkt en worden de business rules gecontroleerd. Wanneer het bericht op grond van de controle op business rules inhoudelijk wordt afgekeurd, ontvangt de cryptoactivadienstverlener een

'foutbericht' en zal de cryptoactivadienstverlener afhankelijk van de geconstateerde fout(en) een nieuwe aanlevering dan wel correctie dienen te doen. In de terugkoppeling aan de aanbieder van het bericht wordt aangegeven welke fouten geconstateerd zijn. Daarbij wordt gebruik gemaakt van in de handleiding vooraf vastgestelde foutcodes.

Als gegevens aangeleverd dienen te worden bij de Belastingdienst is de meest actuele informatie nodig om te weten waaraan moet worden voldaan. Deze informatie is te vinden op de ODB¹⁷ website: <https://odb.belastingdienst.nl>. Op deze website zijn alle delen van de handleiding terug te vinden, inclusief de XSD's voor alle in deze handleiding beschreven XML-berichten.

Andere locaties waar de nodige informatie te vinden is, zijn:

- <http://www.logius.nl>
Logius, de dienst digitale overheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, verzorgt het Elektronisch berichtenverkeer (EBV) voor de Belastingdienst via de voorziening 'Digipoort';
- Meer over Logius en de Ondersteuning Digitaal Berichtenverkeer (ODB) is te lezen in Deel 2 van deze handleiding. Deel 2 is te raadplegen via <https://odb.belastingdienst.nl/>.

¹⁷ ODB staat voor Ondersteuning Digitaal Berichtenverkeer

7 Ondersteuning

7.1 Dienstverlening

De Belastingdienst heeft een aantal ondersteunende voorzieningen ingericht om het aanleverproces van gegevensaanleveringen te faciliteren. Deze paragraaf beschrijft die voorzieningen.

Handleiding

De belangrijkste ondersteunende voorziening is misschien wel deze handleiding tezamen met delen 2 & 3. Suggesties ter verbetering of verduidelijking zijn welkom en kunnen worden gemeld bij het in paragraaf 7.2 genoemde Contactcenter.

Elektronisch berichtenverkeer

De betreffende gegevens dienen via een beveiligde internetverbinding te worden aangeleverd, door middel van Elektronisch berichtenverkeer (EBV). Meer informatie hierover is te vinden in deel 2 van deze handleiding.

Testfaciliteit

De Belastingdienst biedt de mogelijkheid om testberichten te laten valideren. Hiertoe wordt de Validatie Test Service (VTS) beschikbaar gesteld.

Voor technische vragen over de samenstelling van het XML-bericht voor het CARF/DAC8 kunt u contact opnemen met de servicedesk van ODB. Meer informatie vindt u op de website <https://odb.belastingdienst.nl>.

Voor fiscaaltechnische vragen over DAC8 en CARF kunt u contact opnemen met het team internationale inlichtingenuitwisseling van de Directie Grote ondernemingen te Rotterdam. Stuur hiervoor uw vraag naar DAC8@belastingdienst.nl.

Voortgangsbewaking

Zodra een gegevensaanlevering wordt gedaan, bewaakt de Belastingdienst de gegevens zodat deze zo snel en goed mogelijk in zijn administraties beschikbaar zijn. Bij problemen wordt contact opgenomen met de berichtgever.

7.2 Contactmogelijkheden

Voor de eerstelijnsvragen over de aanlevering van cryptogegevens heeft de Belastingdienst een Contactcenter ingericht. U kunt hier terecht wanneer u uw vraag specifiek op het gebied van gegevensuitwisseling niet met behulp van de handleiding kunt beantwoorden.

Voor algemene vragen over wet- en regelgeving en de interpretatie daarvan wordt u naar de regel verwezen naar uw eigen fiscaal adviseur. Uw adviseur is als geen ander in staat om de verbinding te leggen tussen fiscale kennis en uw eigen bedrijfsvoering. Ook (fiscaal) adviseurs kunnen vragen stellen aan het Contactcenter. Een vraag zal alleen in behandeling worden genomen wanneer het een concreet probleem betreft aangaande de aanlevering van gegevens van een specifieke cryptoactivadienstverlener. De adviseur zal in de vraagstelling duidelijk dienen op te nemen namens welke cryptoactivadienstverlener hij de vraag stelt en wie de contactpersoon is bij die instelling.

Het Contactcenter is telefonisch en per e-mail te bereiken.

Telefoon: 0800 - 0227065 op werkdagen bereikbaar van 09:00 tot 16:00 uur.

E-mail: gegevensuitwisseling@belastingdienst.nl

Account managers

Naast de inrichting van het Contactcenter heeft de Belastingdienst speciaal voor de gegevensuitwisseling account managers aangesteld. Zij kunnen u tijdig informeren

over nieuwe ontwikkelingen en eisen, zodat uw organisatie zich daarop kan voorbereiden. Op uw verzoek kan een accountmanager u bezoeken om problemen te bespreken en om zaken toe te lichten. Als er in de verwerkingsprocessen onjuistheden of fouten zijn geconstateerd, dan kan de accountmanager contact met u opnemen om dit te bespreken en te verbeteren. U kunt hier natuurlijk ook terecht wanneer u zelf procesvragen tegenkomt die u niet met behulp van de handleiding of het Contactcenter kunt beantwoorden.

Ondersteuning Digitaal Berichtenverkeer-ODB Website

De Belastingdienst heeft tevens een website ontwikkeld waar informatie voorhanden is en waar vragen kunnen worden gesteld op het gebied van gegevensuitwisseling.

Deze website is te benaderen via het internetadres odb.belastingdienst.nl. De laatste documentatie kan worden gedownload, waaronder deze handleiding. Aanmelden voor deze website kan door de op de odb.belastingdienst.nl vermelde procedure te volgen.

Bijlage 1 "Wet implementatie EU-Richtlijn gegevensuitwisseling cryptoactiva"

Hieronder volgen de meest relevante wetteksten uit de WIB en AWR.

AFDELING 4ACA. VERPLICHTINGEN TEN BEHOEVE VAN DE VERZAMELING EN VERIFICATIE VAN INLICHTINGEN OVER GEBRUIKERS DOOR RAPPORTERENDE AANBIEDERS VAN CRYPTOACTIVADIENSTEN EN DE RAPPORTAGE DAARVAN

Artikel 10oa

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden verzamel- en verificatievereisten gesteld aan rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten als bedoeld in de artikelen 10ob, eerste en tweede lid, en 10od, vierde lid, met het oog op het door die aanbieders van cryptoactivadiensten rapporteren van gegevens en inlichtingen als bedoeld in de artikelen 10ob en 10od, alsmede regels met betrekking tot de wijze waarop die gegevens en inlichtingen aan Onze Minister worden verstrekt.

Artikel 10ob

1. Een rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten rapporteert aan Onze Minister de gegevens en inlichtingen, bedoeld in het derde tot en met het vijfde lid, indien hij

a. een entiteit is waaraan door de Autoriteit Financiële Markten overeenkomstig artikel 63 van Verordening (EU) 2023/1114 een vergunning is verleend voor het verlenen van cryptoactivadiensten of die na een notificatie aan de Autoriteit Financiële Markten overeenkomstig artikel 60 van Verordening (EU) 2023/1114 cryptoactivadiensten mag verlenen; of

b. geen entiteit is als bedoeld onder a, en die

1°. Een entiteit of een natuurlijk persoon is die een fiscaal ingezetene van Nederland is;

2°. Een entiteit is die

i. is opgericht of georganiseerd naar Nederlands recht; en

ii. rechtspersoonlijkheid heeft in Nederland of verplicht is bij de rijksbelastingdienst belastingaangiften te doen of aangiften met fiscale inlichtingen in te dienen met betrekking tot de inkomsten van de entiteit;

3°. Een entiteit is die vanuit Nederland wordt beheerd; of

4°. Een entiteit of natuurlijk persoon is met een reguliere bedrijfszetel in Nederland.

2. Een rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten die een rapportageplicht heeft in een andere lidstaat rapporteert aan Onze Minister de gegevens en inlichtingen, bedoeld in het derde lid tot en met het vijfde lid, met betrekking tot de te rapporteren transacties die zijn uitgevoerd via een bijkantoor in Nederland.

3. De rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten rapporteert zijn naam, adres, fiscaal identificatienummer en, indien beschikbaar, het individuele identificatienummer dat op grond van artikel 10od, vierde lid, aan hem is toegekend en de mondiale identificatiecode voor juridische entiteiten.

4. De rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten rapporteert de volgende gegevens en inlichtingen met betrekking tot elke gebruiker van cryptoactiva die te rapporteren gebruiker is of te rapporteren personen als uiteindelijk belanghebbenden heeft:

a. de gegevens en inlichtingen die de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten

krachtens artikel 10oa van de wet dient te verzamelen en te verifiëren;

b. voor elk soort te rapporteren cryptoactivum dat deel uitmaakt van door de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten gedurende het betrokken kalenderjaar

uitgevoerde te rapporteren transacties, indien van toepassing:

1°. de volledige naam van het soort te rapporteren cryptoactivum;

2°. het totale brutobedrag dat is betaald na aftrek van transactiekosten, het totale aantal eenheden en het aantal te rapporteren transacties met betrekking tot aankopen tegen fiduciaire valuta;

3°. het totale brutobedrag dat is ontvangen na aftrek van transactiekosten, het totale aantal eenheden en het aantal te rapporteren transacties met betrekking tot verkopen tegen fiduciaire valuta;

4°. de totale reële marktwaarde na aftrek van transactiekosten, het totale aantal eenheden en het aantal te rapporteren transacties met betrekking tot aankopen tegen andere te rapporteren cryptoactiva;

5°. de totale reële marktwaarde na aftrek van transactiekosten, het totale aantal eenheden en het aantal te rapporteren transacties met betrekking tot verkopen tegen andere te rapporteren cryptoactiva;

6°. de totale reële marktwaarde, het totale aantal eenheden en het aantal te rapporteren retailbetalingstransacties;

7°. de totale reële marktwaarde, het totale aantal eenheden en het aantal te rapporteren transacties, onderverdeeld naar soort overmaking indien bekend bij de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten, met betrekking tot overdrachten aan een te rapporteren gebruiker die niet onder de punten 2° en 4° vallen; en

8°. de totale reële marktwaarde, het totale aantal eenheden en het aantal te rapporteren transacties, onderverdeeld naar soort overmaking indien bekend bij de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten, met betrekking tot overdrachten door een te rapporteren gebruiker die niet onder de punten 3°, 5° en 6° vallen;

5. In aanvulling op het vierde lid rapporteert de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten voor elk soort te rapporteren cryptoactivum dat deel uitmaakt van door de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten gedurende het betrokken kalenderjaar uitgevoerde te rapporteren transacties:

a. met betrekking tot elke gebruiker van cryptoactiva die een te rapporteren gebruiker onder Richtlijn 2016/11/EU is of te rapporteren personen onder Richtlijn 2016/11/EU heeft: de totale reële marktwaarde en het totale aantal eenheden van overdrachten die door de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten zijn uitgevoerd naar distributed-ledger-adressen waarvan niet bekend is dat zij verbonden zijn met een aanbieder van virtuele activadiensten of een financiële instelling;

b. met betrekking tot elke gebruiker van cryptoactiva die een te rapporteren gebruiker onder CARF is of te rapporteren personen onder CARF heeft: de totale reële marktwaarde en het totale aantal eenheden van overdrachten die door de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten zijn uitgevoerd naar walletadressen waarvan niet bekend is dat zij verbonden zijn met een aanbieder van virtuele activadiensten of een financiële instelling;

6. Bij de toepassing van het vierde lid, aanhef en onderdeel b, onder b2° en b3° rapporteert de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten het betaalde of ontvangen bedrag in de fiduciaire valuta waarin het is betaald of ontvangen. Indien de bedragen in meerdere fiduciaire valuta's zijn betaald of ontvangen, rapporteert de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten de bedragen in één valuta, die hij op het tijdstip van elke te rapporteren transactie omrekent op een wijze die door hem consequent wordt toegepast.

7. Bij de toepassing van het vierde lid, aanhef en onderdeel b, onder b4° tot en met b8°, en het vijfde lid bepaalt en rapporteert de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten de reële marktwaarde in één valuta, die hij op het tijdstip van elke te rapporteren transactie waardeert op een wijze die door hem consequent wordt toegepast.

8. De rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten vermeldt bij elk bedrag in de rapportage de fiduciaire valuta waarin dat bedrag wordt gerapporteerd.

9. In afwijking van het vierde lid, aanhef en onderdeel a, is de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten uitgesloten van de plicht om de geboorteplaats van een te rapporteren gebruiker die een natuurlijk persoon is en van een uiteindelijk belanghebbende van een entiteit die een te rapporteren persoon is te rapporteren, indien hij op grond van het nationale recht niet anderszins verplicht is dat gegeven te verkrijgen en te rapporteren.

10. In afwijking van het vier lid, aanhef en onderdeel a, is de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten uitgesloten van de plicht om een fiscaal identificatienummer te rapporteren, zolang dat door het niet-Unierechtsgebied waarmee Nederland een van kracht zijnde adequate overeenkomst heeft die voorziet in de wederkerige uitwisseling van gelijkwaardige gegevens en inlichtingen tussen Nederland en dat niet-Unierechtsgebied niet is uitgegeven of het nationale recht van dat niet-Unierechtsgebied het verzamelen van het uitgegeven fiscaalidentificatienummer niet voorschrijft.

11. In afwijking van het vierde lid, aanhef en onderdeel a, rapporteert de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten de naam van de te rapporteren persoon, de identificatiecode of identificatiecodes van de identificatiedienst voor rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten en de lidstaat of lidstaten van afgifte, alsmede de rol of rollen op grond waarvan elke te rapporteren persoon een uiteindelijk belanghebbende van de entiteit is, indien de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten gebruik heeft gemaakt van een identificatiedienst voor rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten om de identiteit en de fiscale woonplaats of fiscale woonplaatsen van de te rapporteren persoon vast te stellen.

12. De rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten rapporteert de gegevens en inlichtingen, bedoeld in het derde tot en met elfde lid, jaarlijks uiterlijk op 31 januari van het kalenderjaarvolgend op het jaar waarop de gegevens en inlichtingen betrekking hebben.

Artikel 10od

1. Een exploitant van cryptoactiva die een rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten is en

die op grond van het bepaalde in artikel 10ob een rapportageplicht in Nederland heeft en een exploitant van cryptoactiva die in meer dan één lidstaat voldoet aan één van dezelfde voorwaarden van artikel 10ob, eerste lid, aanhef en onder b, of tweede lid, en die kiest voor registratie in Nederland registreert zich uiterlijk op de datum, bedoeld in artikel 10ob, twaalfde lid, bij Onze Minister.

2. In afwijking van het eerste lid registreert een exploitant zich niet bij Onze Minister indien hij op grond van artikel 10oc niet verplicht is in Nederland te voldoen aan de rapportageplicht bedoeld in artikel 10ob, eerste lid.

3. Indien de exploitant van cryptoactiva die een rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten is zich in Nederland registreert, kent Onze Minister hem een individueel registratienummer toe.

Onze Minister deelt dit individuele registratienummer via elektronische weg mee aan de bevoegde autoriteiten van alle lidstaten.

4. De exploitant van cryptoactiva verstrekt bij registratie aan Onze Minister de volgende gegevens en inlichtingen:

a. zijn naam;

b. zijn postadres;

c. zijn elektronische adressen, met inbegrip van websites;

d. fiscale identificatienummers die aan hem zijn toegekend;

e. een overzicht van de lidstaten waarvan de te rapporteren gebruikers ingezetenen zijn als bedoeld in bijlage VI, deel III, onderdelen A en B, van Richtlijn 2011/16/EU; en

f. een overzicht van elk gekwalificeerd niet-Unierechtsgebied als bedoeld in artikel 10oc, eerste lid, onderdeel a, tot en met d, of tweede lid.

5. De exploitant van cryptoactiva die zich in Nederland heeft geregistreerd stelt Onze Minister in kennis van iedere wijziging die zich voordoet ten aanzien van de gegevens en inlichtingen, bedoeld in het vierde lid.

ARTIKEL II

De Algemene wet inzake rijksbelastingen wordt als volgt gewijzigd:

B

Na artikel 53bis een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 53ter

1. Rapporterende aanbieders van cryptoactivadiensten als bedoeld in artikel 10ob, eerste en tweede lid, en 10od, vierde lid, van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen, zijn verplicht om gegevens en inlichtingen als bedoeld in artikel 10ob, derde en vierde lid, en artikel 10od, vijfde lid, van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen te rapporteren aan de inspecteur, voor zover de te rapporteren gebruiker, bedoeld in artikel 2f van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen, een ingezetene als bedoeld in bijlage VI, deel III, onderdelen A en B, van Richtlijn 2011/16/EU is van Nederland. De rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten verstrekt de gegevens en inlichtingen uiterlijk op 31 januari van het jaar dat volgt op het kalenderjaar waarop de gegevens en inlichtingen betrekking hebben en voor het eerst uiterlijk op 31 januari 2027 met betrekking tot de gegevens en inlichtingen die betrekking hebben op het kalenderjaar 2026.
2. Artikel 10oa van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen en de daarop berustende bepalingen zijn van overeenkomstige toepassing voor zover de rapportage ziet op gegevens en inlichtingen als bedoeld in het eerste lid.
3. De artikelen 10oc, 10oe en 10p van de Wet op de internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen zijn van overeenkomstige toepassing op de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten, bedoeld in het eerste lid, met het oog op het door die aanbieder van cryptoactivadiensten rapporteren van gegevens en inlichtingen, bedoeld in het eerste lid.
4. Indien het aan opzet of grove schuld van de rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten, bedoeld in het eerste lid, is te wijten dat de verplichtingen die volgen uit het eerste, tweede en derde lid niet, niet tijdig, niet volledig of niet juist zijn of worden nagekomen, vormt dit een vergrijp ter zake waarvan Onze Minister hem een bestuurlijke boete van ten hoogste het bedrag van de zesde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht, kan opleggen.
5. Bij toepassing van artikel 69 met betrekking tot de verplichtingen die volgen uit het eerste, tweede en derde lid vervalt het vereiste dat het feit ertoe strekt dat te weinig belasting wordt geheven.

ARTIKEL IV

2. Met betrekking tot rapportageperioden die eindigen op 31 december 2027 dient een rapporterende financiële instelling inlichtingen betreffende de rol of rollen als bedoeld in artikel 10b, eerste lid, onderdeel c, onder 2° en 10c, eerste lid, onderdeel d, uitsluitend te rapporteren indien die inlichtingen beschikbaar zijn in de elektronisch doorzoekbare gegevens die door de rapporterende financiële instelling worden beheerd.

ARTIKEL V

Deze wet treedt in werking met ingang van 1 januari 2026.

ARTIKEL VI

Deze wet wordt aangehaald als: Wet implementatie EU-richtlijn gegevensuitwisseling cryptoactiva.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Begrip	Betekenis
Berichtgever:	Een berichtgever is de organisatie die de feitelijke aanlevering verzorgt namens de formele eigenaar van de gegevens (mogelijk is hij zelf eigenaar).
Bron:	Een bron is de formele eigenaar van de gegevens en is verplicht tot de gegevensaanlevering.
rapport van bevindingen:	Rapportage die naast bevindingen over (de kwaliteit van) de gegevensaanlevering van het lopende jaar en eventuele daaruit voortvloeiende correctieve acties, ook aanbevelingen bevat voor aanpassing van het beheersingsraamwerk van het aanleveringsproces voor het komende jaar.
rapporterende aanbieder van cryptoactivadiensten:	De aanbieder van cryptoactivadiensten en de exploitant van cryptoactiva die in Nederland een rapportageplicht hebben.
Rechtspersoon:	rechtspersoon zoals gedefinieerd in het Burgerlijk Wetboek (BW).
UBO (uiteindelijk belanghebbende):	De natuurlijk personen die zeggenschap uitoefenen over een entiteit. In het geval van trusts worden hieronder verstaan de insteller(s) van een trust, de trustees, de eventuele protector(en), de begunstigde(n) of categorie(ën) begunstigden en eventuele andere natuurlijke personen die de uiteindelijke feitelijke zeggenschap uitoefenen over de trust en in het geval van andere juridische overeenkomsten dan een trust worden hieronder verstaan personen in dezelfde of een vergelijkbare positie. De uitdrukking uiteindelijk belanghebbende wordt uitgelegd op een wijze die verenigbaar is met de aanbevelingen van de Financial Action Task Force.

Slotbepalingen

Inwerkingtreding

Deze Handleiding treedt in werking met ingang van 1 januari 2026 en vindt voor het eerst toepassing met betrekking tot te rapporteren cryptotransactiegegevens over 2026.

Citeertitel

“Wet implementatie EU-richtlijn gegevensuitwisseling cryptoactiva”.